

Az élet kenyere, vagy a kenyér az élet?

A különböző felmérések folyamatosan azt hangsúlyozzák, hogy a fiatalok, az egyetemisták fele távozni készül szülőföldjéről a könnyebb kenyérkereset, vagy a nagyobb darab kenyér miatt. Nem új jelenség. Már Naomi, Elimelek és fiaik is azért távoznak az ígért földjéről, mert éhínség volt, s nem látták biztosítottnak boldogulásukat Izraelben. Nem azt olvassuk a Szentírásban, hogy éhen haltak az emberek, hanem azt, hogy ínség volt, azaz „nehéz volt a megélhetés”. Pedig Betlehem magyar jelentése, a „kenyér háza”! Ruth könyvét olvasva megtudjuk, hogy Moáb mezeje Naomi családjának temetkezési helyévé lett, s özvegyként kellett visszatérnie a „Kenyér Házába”. A sorok között olvasva, azt is látnunk kell, hogy az Isten által adott Ígért Földjéről való távozás Isten iránti bizalmatlanságról árulkodik. Csendes kifejezése annak, hogy nem hiszek az Úr ígéréteinek. Ennek viszont végzetes következményei vannak.

Az USA nagy ipari és bányászati központjai több mint száz évvel ezelőtt tízezerrel fogadták Magyarországról érkezőket, akik a nagyobb darab kenyér, a biztos megélhetés reményében érkeztek, sokszor abban reménykedve, ha eleget gyűjtöttek, hazatérnek földet vesznek, vállalkozásba fognak. Gyülekezeteket alapítottak, templomokat építettek, majd a második, harmadik nemzedék már csak azt tudta, hogy magyar származású amerikai. A szülőföldre néhány ezren tértek csak vissza.

A ma távozni készülőket egyrészt a divat, másrészt a gyökértelenség ösztönzi. A rendszerváltozást követően térségünk országait egyaránt sújtotta a gazdag országok üzleti köreinek telhetetlensége, s az olcsó munkaerő megszer-

zésének vágya. A munkahelyet jelentő üzemek felvásárlása és bezárása ínségessé tette a megélhetést, s bizonytalanná a jövőt a fiatalok számára. Mindehhez döntő mértékben társult a család lelkeségének elsekélyesedése már a múlt század 70-es éveitől. „Mindent meg akarok adni gyermekeimnek!”- jelszóval eljutottunk odáig, amikor gyermekeink már kis koruktól el is várják, hogy mindent megadjunk. Bár rengeteg az ínséget panaszoló vélemény, de a gyerekszobák sokszor dugig vannak alig használt játékokkal, lakásunk sokszor fölösleges díszekkel, hűtőnk megromlott élel-

miszerrel, udvarunk egyre modernebb járművekkel, s a családok agyonhajszolt szülőkkel és nagyszülőkkel, s a szívek ürességgel, a lélek békétlenséggel és csüggedéssel. A nagyobb darab kenyér nem jelentett nagyobb szeretetet, reménységet, boldogságot!

Jézus előtt nem titok, milyen könnyen válik az ember a „nagyobb kenyér” utáni hajsza rabjává. Ezért mondja az őt kérdezőknek: „*Én vagyok az élet kenyere: aki én-hozzám jön, nem éhezik*

meg...” János ev. 6,35 Számunkra is fontos tudni, hogy a nagyobb darab kenyér is elfogy, s ha nem az „élet kenyéréhez” megyünk hálaadással, akkor a telhetetlenség gonosz hatalma lesz úrrá rajtunk. Az új kenyérért való hálaadás akkor válik igazán áldássá, ha megköszönve a testet tápláló kenyeret, figyelmünk egyre inkább az élet kenyérére, Jézusra összpontosul, akinek áldozatával az örök életre táplál minket! Ha életünk benne gyökerezik, akkor ragaszkodunk népünkhöz, egyházunkhoz, gyülekezetünkhöz, tudva, hogy Ő gondot visel rólunk bármilyen ínség, veszedelem is vesz körül minket!

Csoma L

Abaújvár református temploma

Szerkesszük együtt!

szeregetnaptar@gmail.com

Szeretettel hívjuk fel a lelkipásztorok, presbiterek, gyülekezeti tagok figyelmét, hogy gyülekezeti tudósítássaikkal, fényképekkel teljesebbé tehetik egyházi életünk naptári összefoglalóját.

A beszámolókat szerkesztőségünk E-mail címére, a szeregetnaptar@gmail.com vagy postai címére Ref. Lelkeszi Hivatal 076 74 Drahnov 216 küldhetik.

Amennyiben pár napon belül nem kapnak visszajelzést elektronikus levelükre, kérem lépjenek telefonos kapcsolatba a szerkesztőséggel.

Kérjük a fotókat, beszámolókat október 15-ig küldjék el, hogy időben eljusson Önökhöz kiadványunk!

Előre is köszönjük a segítségüket.

Csoma László

A végigjárt idő

Az elmúlt hetek során, a templomban nyomot hagytam magam után. A fekete félcipőm talpának kisebb darabkái maradtak el mögöttem, jelezve, hogy ennyi volt; az eltelt évek alatt megszolgált az, amiért egykor megvettem. Enyhén csodálkoztam, többet vártam ettől az aránylag keveset használt lábbelitől, amely nem bírta tovább a parókia, a lelkészi hivatal és a szószék közötti rövidke távot.

Előkerült hát egy másik, jó tíz éves félcipőm, amelyet még segédlelkészként kaptam, egy holland kapcsolatókat ápoló kollégától. A holland cipőt a téli hónapokra tartogatom; strapabíró jószág, lehet, engem is túlél majd. Kétszer is megköszöntem a kollégának kedves adományát, hiszen a lám, a bolti, márkásabb „versenyhársa”, egész hamar levedlett a lábamról.

Ilyen kicsiben az életünk múlása. Mint egy cipőé. A romlás kisebb-nagyobb nyomait hagyjuk magunk után. Eleinte ügyet sem vetünk rájuk, de egy idő után kényszerűen el kell fogadjuk, hogy a romlandó végleg elromlott.

A cipőink sok éven át velünk tartanak. Vannak lábbelik, amelyek akár évtizedeken át is társaink. Egy baleset nyomán haláláig sántító nagyapám egész életében nehéz bakancsokat hordott. A rendszerváltás után nem sokkal, egy kirakatból kiszemeltem magamnak egy fehér sportcipőt. Aztán valamiért hamar elment a kedvem tőle, felajánlottam hát Tatának, hordja ő, ha kell neki. Kellett.

Ez volt az első és utolsó sportcipője. Meghatottan hall-

gattam többször is Mama emlékezését arról, Tata hány-szor emlegette, hogy ilyen kényelmes cipője egész életében, a bő hetven éve alatt nem volt. Tata után Mama viselte tovább. Az ő legjobb cipője lett...

Ilyenek a cipőink. Velük együtt járjuk végig az időt.

A mőzessék alól szorgalmasan összeszededgettem a kiszolgált félcipő aprócska talpdarabkáját. Később a palástra néztem: az még bírja. Javíttatjuk időnként szakadásait, mint ahogy el-elszakad az öltöny is, és megyünk tovább. Ezek a kisebb-nagyobb szakadások és javítások azt jelzik, az idő telik, minden romlandó körülöttünk és bennünk, nagy áldás, ha megállhatunk, hogy hálát rebejjünk mindazért, amink volt és amink van.

A rossz cipőt még elnézegettem egy darabig. Néhány további szolgálatra is esélyt kapott, aztán végleg ki kellett

selejtezni. Érdemei elismerésével.

Azt hiszem, így múlnak el mi is. Mint egy rossz cipő. Először még emlékezünk rá, aztán már alig. Ahogy a mi emlékünks is gyorsan megkopik majd. Mert a nyomunkban az emlékezők is elmúlnak. Marad néhány, évente felbukkanó internetes emlék, aztán már az sem, mert a Facebook sem örök. Csak az, akinek a nevében hirdettük az ígét. Ő majd magához szólít, amikor végképp megkopott az életünk. Elhív oda, ahol már nem számítanak testi és lelki sérüléseink. Ott új lesz minden és új is marad.

Fábián Tibor

LEGKEDVESEBB VERSEM

1950 őszén találtam rá máig legkedvesebb versemre Ady Endre: *Az Úr érkezése* címűre. A Debreceni Református Kollégium Gimnáziumának második osztályos tanulója voltam, azon a nyáron töltöttem be 16. életévemet és talált rám Krisztus Haddúnánáson egy bibliaiskola keretében. Ősszel gyülekezetekbe mentünk a Kollégium javára gyűjteni, szupplikálás volt a neve ennek gyülekeztetjársának. Minden gyülekezetben szupplikáló csoportunk vezetője, vagy egy teológus diák prédikált, tanítottuk az akkori új énekeskönyv énekeit, csoportunkban művészien játszó társunk orgonaszámokat adott elő és szavalatunk. Én életemben először akkor kaptam ezt a feladatot. Kérdezték, hogy melyik verset mon-

dom, gondolkodás nélkül választottam *Az Úr érkezését*. És elmondtam boldog átéléssel, mint aki nem olyan régen magam is megtapasztaltam az Úr érkezését. Aztán még sorra kerítettem egy-két hasonló verset Adytól. A gyülekezet tagjai *Az Úr érkezését* emlegették, nekem is az lett a máig maradandó versem.

Dr. Csohány János

Ady Endre: Az Úr érkezése

*Mikor elhagytak,
Mikor a lelkem roskadozva vittem,
Csöndesen és váratlanul
Átölelt az Isten.*

*Nem harsonával,
Hanem jött néma, igaz öleléssel,
Nem jött szép, tüzes nappalon,
De háborus éjjel.*

*És megvakultak
Hiú szemeim. Meghalt ifjuságom,
De őt, a fényest, nagyszerűt,
Mindörökre látom.*

Gyülekezeteink Életéből

Tanévzáró istentisztelet a Református Oktatási Központban

A rimaszombati Református Oktatási Központ közössége 2024. június 28-án, pénteken délelőtt tanévzáró istentiszteleten adott hálát az elmúlt iskolaévért.

A hagyományoknak megfelelően a diákok a gimnázium épületéből az iskola zászlaját követve vonultak át a református templomba.

Az istentiszteleten Mikos Annamária intézményi lelkes apostoli köszöntését követően az igehirdetését hallhattuk 5 Móz. 8:2-7. alapján, majd a 801. dicséret „Szívből köszönöm, Uram, az életet...” 1. versét énekeltük.

Tanévzáró beszéde második részében köszönetet mondott az iskola valamennyi pedagógus és nem pedagógus munkakörben dolgozó munkatársának a türeleméért, a fáradásáért és az odaadásáért, amellyel a munkájukat végezték. Megköszönte a szülők áldozatos munkáját, a fenntartó testület és az iskolatanács tagjainak az odafigyelést, segítségét, illetve a Rimaszombati Református Egyházközség támogatását is.

Az igazgatói beszédet követően a díjak és az emléklapok átadására került sor, amelyeket az iskola legszorgal-

Ezután a tanévzáró legfontosabb pillanata, a mögötünk hagyott tanév értékelése következett, melyet Molnár-né Pelle Beáta a rimaszombati Református Oktatási Központ igazgatója adott elő.

Beszédében az iskola által vallott és képviselt értékek közül az egyik legfontosabbat, a hűséget emelte ki, amely a leginkább a jövőbe mutató érték. A hűséges ember nem hagyja el a barátját, nem hagyja el a családját, nem hagyja el az iskoláját, nem hagyja el a nemzetét és nem hagyja el az Istenét. A hűséges ember kitart amellest, amit kapott, kitart azon a helyen, amelyre az Úr Isten helyezte.

masabb, letehetősebb tanulói vehettek át az országos, illetve a megyei szervezésű tanulmányi versenyeken, diákkonferenciákon, pályázatokon elért jó eredményeikért.

Mikszáth-díj: Kuzma Markus,

Fazekas Réka

Holéczy-díj: Kováčik Valéria

Fábry-díj: Főző Botond

Kovács Testvérek Célalap: Dienes Richárd, Forgon Anna Borbála, Kovács Máté Szabolcs

Szentpétery-díj: Radics András

Kiváló tanulmányi eredményeikért **igazgatói dicséretben részesültek:** Szarvas Lázár József, Szojka Lilien,

Seszták Anna 4. osztályos tanuló, illetve Szabó Réka a nyolcosztályos gimnázium kvarto osztályos tanulója.

A tanévzáró beszéde végén minden diáknak, pedagógusnak és iskolai alkalmazottnak jó pihenést kívánt a nyári vakációra!

A hálaadó istentisztelet nemzeti imádságunk éneklésével zárult, majd a diákok az iskolazászlót követve vonultak

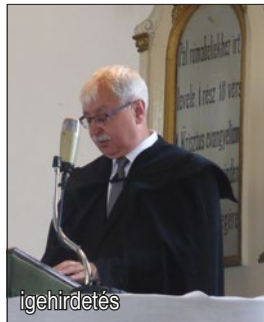
ki a templomból.

Nemcsak ezért az alkalomért, hanem az eredményesen végigküzdött tanévért is legyen egyedül Istené a dicsőség!

Csomós Elemér,
Rimaszombat, presbiter

Templomszentelés Veskócon

„Mindenben hálát adjatok, mert ez az Isten akarata a Krisztus Jézus által“, hangzik Isten ígéje I.Thess.5:18 levelében. Ezt az ígét követve 2024. június 23-án, a veskóci református templom harangjai hálaadó istentiszteletre hívatgatták a veskóci és a környékbeli gyülekezeteket. Közel 110-en gyűltünk egybe a harangok hívó szavára, hogy közösen hálát adjunk Istennek a külsejében megújult templomunkért. Meghívásunkat elfogadta Ft. Géresi Róbert püspök és hitvese, Porubán Ferenc zsinati főgondnok és hitvese, az Ungi református egyház lelkészei hitveseikkel, Zempléni egyházmegyéből Böszörményi Tamás Nagykövesdi lelkész, aki ebből a templomból indult lelkészi hivatására. Asszonyi Árpád – Zempléni egyházmegye főgondnoka és hitvese, Hajdók Vince az Ungi egyházmegye főgondnoka és hitvese, a Nagykaposi presbitérium valamint a Nagykaposi, Mátyóc-Vajkóci, Iski, Nagyráskai, Kistráskai gyülekezet tagjai is. Az egybegyűlteket Sogán Aranka köszöntötte Túrmezei Erzsébet „Templomszentelésre,“ című versével. Ígét hirdetett Ft. Géresi Róbert püspök. Az Ige amelynek alapján szólt az ünneplő gyülekezethez, Máté. 18,18-20, így hangzott „*Ha ketten vagy hárman összegyűlnek az én nevemben, ott vagyok közöttük*“. Igehirdetésében hangsúlyozta, „**A templom külsőleg megújult, és hirdeti Isten jelenlétét közöttünk. Azonban a falak mellett a szíveknek is meg kell újulniuk. Akkor tölti be a templom a küldetését, ha a benne lévőké élete templommá válik.**“

Igehirdetést követően ünnepi istentiszteletünket a Nagykaposi Cantabile kamarakórus tette emlékezetesebbé Barkó Zsuzsa vezetésével. Ezt követően Nt. Kraus Viktor

az Ungi egyházmegye esperese, gyülekezetünk lelkipásztora ismertette templomunk rövid történetét melyből ki-

tűnt, hogy a templom mai formáját végleg 1927-ben nyerte el. Ezután betekintést kaptunk az elvégzett munkálatokról gyülekezetünk gondnoka Kovács László mérnök beszámolójából. Mint ismeretes, a torony homlokzatán a vakolat több helyen megpedezett, és hullani kezdett. A munkálatok elvégzésére megszólítottunk két környékbeli építkezési vállalkozót és egy nagymihályi vállalatot. A beérkezett ajánlatok közül a Csicseri Ive Ravstav cég ajánlatát fogadtuk el, amelytől leginkább láttuk garantálni a munkák jó minőségű és időbeli elvégzését. Pozitívan értékeljük a cégvezető Racskó Róbert hozzáállását, a munkálatok gördülékeny és jó minőségű elvégzését. A munkálatok 2024 február 26-án kezdődtek melyek során eltávolították az omladozó vakolatot a toronyról és a templom hajójáról, majd az egész felületet behálózták és újonnan vakolták. Az Isteni gondviselés kedvező időjárással ajándékozta meg a templom felújításán dolgozókat. A munkálatok a nemesvakolat felvitelével majd március 23-án az állások elbontásá-

val virágvasárnapra befejeződtek. Ezután a gyülekezet tagjai a presbiterok vezetésével elvégezték a templom környezetének rendbetételét, a kerítés újrafestését, a templomajtó napellenzőjének átfestését. Büszkeséggel tölt el minket hogy a munkálatok anyagi fedezetét a gyülekezet saját forrásból biztosította, ami a gyülekezeti tagok adományaiból jött létre, megtakarítás formájában.

A beszámolót követően útravalóul Reményik Sándor 1925-ben írt „Templom és iskola „ című legendás versével Bodnár Csongor tolmácsolásában ajándékoztuk meg az egybegyűlteket, mely talán soha nem volt annyira időszerű mint most: „Kicsi fehér templomotokba most minden erők tömörülnek. Kicsi fehér templom padokba a holtak is mellétek ülnek. A nagyapáink, nagyanyáink, szemükbe biztatás vagy vád: Ne hagyjátok a templomot, a templomot és az iskolát.“

Hálaadó ünnepi istentiszteletünket Ft. Géresi Róbert püspök úr áldása és végezetül Nemzeti imádságunkat közösen elénekelve zártuk. Felemelő élményben volt része mindnyájunknak, akik részesei voltunk ennek a manapság ritka alkalomnak. Az istentisztelet résztvevőit és a gyülekezeti tagokat süteménnyel és üdítővel vártuk a templom mellett felállított sátorban, a meghívott vendégeket a Nagykaposi L'amour étteremben fogadtuk szeretetvendégséggel.

Hálát adunk Istennek, hogy megújult templomunkat méltóan felszentelhetjük.

Hálátelt szívvel mondunk köszönetet gyülekezetünk minden tagjának, akik anyagi támogatásukkal lehetővé tették hogy ez az alkalom létrejöjjön, valamint a gyülekezetünk hölgy tagjainak, akik helytálltak úgy a szervezésben mint a kivitelezésben, és ezáltal megtapasztalhattuk az összefogás erejét.

Köszönjük a Nagykaposi gyülekezet segítségét, a presbi-

terek anyagi hozzájárulását, és nem utolsó sorban *köszönetet mondunk* a Nagykaposi, Mátyóc-Vajkóci és Iski gyülekezeti egyháztagoknak is adományaikért.

„Egy lángot adok, ápolod, add tovább“ olvasható Reményik Sándor sírfeliratán. Mi itt a gyülekezetben úgy érezzük hogy ez felmenőink üzenete is egyben, hisz felépítették számunkra a templomot nem kis nehézségek árán, áptolták, örökül hagyták. S nekünk már csak ápolni, és örökül kell hagyni. Talán most ez tűnik nehezebb feladatnak hisz a láng, melyet tovább kell adnunk, halványul. Kötelességünk megóvni és megtartani mindazt amit elődeinktől kaptunk, hisz templomunk éppen 110 éve 1914-ben lett felszentelve, egy szintén nem könnyű történelmi időszak-

ban, s az akkori gyülekezet nem kis áldozatot vállalt új templomának felépítésére. Valamennyi akkori református család és 6 római katolikus család egy teljes évi jövedelmét ajánlotta fel a templom építésére. Ez a nagylelkű felajánlás és példamutató magatartás kötelez minket mai gyülekezeti tagokat arra, hogy megóvjuk, ápoljuk eme hagyatékot, s átadhassuk egykoron a következő generáció számára, bízva abban, hogy a kis falu kicsi dombján álló kis templomban még hosszú évekig anyanyelvünkön, magyarul szól a hálaadó ének s hangzik az imádság, tudván hogy jövőnk Isten kezében van, s ami az Úrre arra az Úr gondot visel.

Kovács Lászlóné

Testvérgyülekezeti találkozó

A tikkasztó nyári meleg ellenére a Lénártfalvai Református Gyülekezetből szép számú küldöttség indult el 2024.július 14-én a magyarországi

Nekézsenybe. Nem először jártunk itt. Az út és a táj is már ismerős volt. Mégis, újra megcsodáltuk a falut körülölelő hegyeket, fenyveseket, a rejtékük-

ből szóló madarak énekét. Nt. Ottenberger Balázs, helyi lelkipásztor szavait felidézve: „Mintha az Isten ölében lenne ez a hely.“ Nem csak testvér-

gyülekezeti találkozó helyszínékként, de kirándulási úti célként is kiváló hely.

Immár negyedik alkalommal volt lehetősége találkozni a két református gyülekezet tagjainak. A fogadtatás kedves volt, mosolygó, ismerős arcok köszöntötték egymást, és keresték, hiányolták a távolmaradottakat.

Az istentiszteleten az ígét Nt. Nagy Andrea, lénártfalvai lelképásztor hirdette. Arról is szólt, hogy Isten számos alkalmat készít az embereknek a ta-

lálkozásokra, beszélgetésekre, de napjainkban gyakori jelenség, hogy időhiányra és elfoglaltságra hivatkozva nem veszünk részt ezeken. Ezért mennyire nagyszerű dolog, hogy ez a találkozó létrejött, mert sokan fontosnak tartottuk.

Az igehirdetést követően Madarász Béla gondnok úr köszöntötte a gyülekezetet és adta át a helybélieknek a gyülekezet ajándékát.

A lénártfalvai gyülekezet tagjaiból formálódott alkalmi kórus két ének-

kel szolgált az istentiszteleten. Ezt követően a helyi kultúrházban folytatódott a találkozó, a nekézsenyi gyülekezet kórusának szolgálatával. A szeretetvendégségben a beszélgetések során tovább mélyültek az ismeretségek. A végén mindenki azzal a reménnyel búcsúzott, hogy legkésőbb egy év múlva, ezúttal Lénártfalván újra találkozunk.

*Babús Melinda presbiter,
Lénártfalva*

Júniusi alkalmak a Pozsonyi Református Egyházközségben

Sűrűnek bizonyult ez a hónap is gyülekezetünkben. 2024. június 8-án, szombaton fogadtunk magyarországi vendégeinket, a Tápi- és a Tápszentimiklósi Református Egyházközségek kétbusznyi tagjait, akik nt. Tóth András és nt. Füstös Gábor, lelkésztestvérek vezetésével érkeztek Pozsonyba. E sorok írója az ApCsel 13,1-5 alapján tartott áhítatot, majd bemutatta a templom és a gyülekezet rövid történetét, és jelenéről is szól, majd e népes csapat a 393. dicséret eléneklése után Korpás Árpád, idegenvezető segítségével felfedezte Pozsony belvárosát.

Másnap a szépkorúak találkozója került sor templomunkban, ahol úrvacsorai közösség keretén belül adtunk hálát szerető Istenünknek a megtartó kegyelméért. A lel-

ki szolgálatot nt. Buza Bodnár Aranka, lelkész nő végezte magyar és szlovák nyelven az Ézs 40,29 alapján: **„Erőt ad a megfáradtnak, és az erőtlenl nagyon erőssé teszi.”** A népes csapat – 40 szépkorú testvér a presbiterekkel, és lelképásztorokkal együtt – a megterített asztalnál a gyülekezeti teremben lelki beszélgetések során látta meg, hogy ez az a nap, amelyet az Úr rendelt, hiszen aki átadja Neki szívét és életét, az boldog és hálaadással szolgálhatja Őt egész életén át.

2024. június 16-án, délutáni órákban érkezett meg templomunkba a Pozsonyi Református Egyházmegye küldöttsége, akik Szenci Molnár Albert, biblia- és zoltárfordító születésének és halálának kerek évfordulója alkalmából látogatták meg gyülekezetünket, ahol maga Szenci Molnár Albert is járt naplóbejegyzése szerint. (Természetesen Pozsonyban, nem pedig a helyi gyülekezetben, mert az csak a 19. század legvégén alakult.) Az egyházmegye esperese, nt. Görözdí Miklós köszöntötte az egybegyűlteket, és egy emléklapot adott át a gyülekezet lelkészének ebből az alkalomból. Nt. Kiss Tibor, jókai lelkész Bódás János – Zoltáros prédikátor – Szenci Molnár Albert emlékére írt versét mondta el. A gyü-

leki szolgálatot nt. Buza Bodnár Aranka, lelkész nő végezte magyar és szlovák nyelven az Ézs 40,29 alapján: **„Erőt ad a megfáradtnak, és az erőtlenl nagyon erőssé teszi.”** A népes csapat – 40 szépkorú testvér a presbiterekkel, és lelképásztorokkal együtt – a megterített asztalnál a gyülekezeti teremben lelki beszélgetések során látta meg, hogy ez az a nap, amelyet az Úr rendelt, hiszen aki átadja Neki szívét és életét, az boldog és hálaadással szolgálhatja Őt egész életén át.

lekezet lelkipásztora a vendégeknek kedveskedve egy kis kiállítást állított össze énekeskönyvi gyűjteményünkől, amelyek között ott szerepel ft. Balogh Elemér, püspök-lelkész, egyháztörténész, tekintélyes műgyűjtő révén Szenci Molnár Albert zsolttároskönyve is, amit Kolozsváron adtak ki 1777-ben. A résztvevők azonban megtekinthették azokat az énekeskönyvi eredeti korrektúrapéldányokat is 1952-ből és 1981-ből, amiket egyházunk akkori lelkészei – pozsonyi lelkészek, segédlelkészek – ft. Matašić András, ft. Mikó Jenő, ft. Peres Imre – végeztek el. Végül a 134. zoltár eléneklésével és egy kis szeretetvendégséggel – stílusosan pozsonyi kiflivel – kedveskedtünk becses vendégeinknek.

2024. június 23-án került sor gyülekezetünkben a tanévzáró istentiszteletre, amelyen nt. Peres Zsuzsanna, lelkész szolt megszólító igehirdetésében az egybegyűltekhez a Zsolt 119,135 verse alapján: **„Ragyogó arccal nézz szolgádra, és taníts engem rendelkezéseidre!”** Hangsúlyozta, hogy a tanító maga az Úr, és az Ő iskolájában mindenki egész életén át jár. Az Úr iskolájában egyetlen tankönyve van, a Szentírás. Hadd halljuk, hadd értsünk és hadd éljük az Ő rendelkezéseit, hogy ránk tekintsen és minden áldását kiárassza ránk ragyogó arca által világosságot sugározva.

Buza Zsolt

Gyülekezeti nap Isten ígéjének ismertetése és a közösség erősítése jegyében

Izsmán Jónás (k.) asztali áldásával vette kezdetét a szeretetvendégség

Zenés istentisztelettel vette kezdetét az Ipolysági Református Gyülekezet idei gyülekezeti napja. A július 7-ei alkalom a hit mélyítése mellett a közösségi lét átéléséről, baráti beszélgetésről is szolt.

A gyülekezet mellett működő dicsőítő zenekar zenei szolgálatát követte Izsmán Jónás gyülekezeti lelkész igehirdetése. A prédikációban a szeretet fontosságáról szolt. A teljes zenés istentisztelet az Ipolysági Református Gyülekezet [youtube-csatornáján](#) újranézhető.

A dicsőítő zenekar szolgálata

Az igehirdetés után következett a szeretetvendégség, a baráti beszélgetés és a közös játszás.

Az idei gyülekezeti nap is a gyülekezeti testvérek összefogásával valósult meg.

Egyes tagok a finom gulyást készítették már kora reggeltől a parókia udvarán. Mások édes és sós lepényeket sütöttek a kinti kemencében. Sok testvér édességgel és sós süteménnyel érkezett a gyülekezeti napra. Mások a délutáni szórakoztató játékokat állították össze és vezényelték le.

A sátrak alatt jócskán jutott idő a baráti beszélgetésre, a közös gondolkodásra, mely során jobban megismerték a tagok egymást.

„Az alkalom célja, hogy a gyülekezeti közösség az istentiszteletek mellett aktívan élje meg, hogy egymáshoz tartozunk. Fontos, hogy közösen készülünk az alkalomra, ezáltal is jobban megismerjük egymást” – nyilatkozta a Felvidék.má-nak Oros Zoltán, az egyházközség gondnoka.

Gyülekezeti nap a parókia udvarán

A gyülekezeti napba szinte a gyülekezet összes tagja bekapcsolódott. „Ezáltal is érezzük, hogy egy közösséghez tartozunk” – húzta alá a gondnok.

Nem elhanyagolható, hogy ez a rendezvény remek alkalmat biztosít a beszélgetésre. Nyugodt körülmények között vasárnap kora délután van idő az egymásra figyelésre, a kötetlen társalgásra.

Mint Oros Zoltán hangsúlyozta, ezek az alkalmak nem kötődnek a felekezethez. A vasárnapi eseményen más felekezetűek, illetve más nemzetiségűek is jelen voltak. Ökumenikus alkalom jött létre – magyarázta a gondnok.

A gyülekezet már huzamosabb ideje szervezi nyár első

felében ezt a közösséget erősítő alkalmat. Minden második évben a perőcsényi testvérgyülekezet tagjai is jelen vannak az eseményen. Legutóbb **2023-ban vendégeskedtek** az ipolysági testvéreknél.

A délutáni játékba a gyermekek mellett a felnőttek is bekapcsolódtak. A játékok egy része önismereti jellegű volt. Ugyanakkor nem hiányozhattak az ügyességi játékok sem.

Mint elmondták, fontosak az ilyen alkalmak, mely során a közösség erősödik, s mindeközben Isten igéjével ismerkednek a jelenlévők.

Az ügyességi játékba kicsik és nagyok egyaránt bekapcsolódtak

Írta, fotó: Pásztor Péter/Felvidék.ma

Bešlic Annamária: A kellemes tengeri sós levegő a testet és a lelket is gyógyítja

Úgy érzem, itt van a helyem és itt van feladatom, mondja Bešlic Annamária, a Splitben működő magyar református missziói gyülekezet missziói lelképásztora, aki szerint a lazaságot és a nyitottságot érdemes lenne eltanulnunk a horvátoktól. A Horvátországi Magyarok Demokratikus Közössége (HMDK) Split-dalmát megyei közösségének alelnökével, magyar és horvát nyelvű idegenvezetővel a sokak kedvenc nyaralóhelyének számító Dalmáciáról, az ottani magyarokról és a dalmát öntudatról beszélgettünk.

Lemerte-e már a távolságot Deregnyó és Split között?

Igen, lemertem, és szinte pontosan ezer km a távolság a felvidéki és horvátországi település között.

Megkerülhetetlen a kérdés: hogyan kerül egy felvidéki lány Dalmácia fővárosába?

Úgy kerültem ide, hogy édesapám 2006-ban kirándulni hozta svájci ismerőseit Horvátországba, majd úgy gondolta, hogy következő éven a családjának is megmutatja ezt a gyönyörű tájat. Így jártam 2007 júliusában először Dalmáciában. Akkoriban ismertem meg Trogirt, a környező szigeteket, Splitet, melynek most, mondhatni, külvárosában lakom családommal.

A horvátországi nyaralások során, mi magyarok némi irigységgel figyeljük, hogy a szláv anyanyelvű turisták könnyen megértetik magukat a helyiekkel. Önnek, felvidékiként a szlovák nyelv ismerete segít-e horvátnyelvsajátításában?

Mindenképp, bár vannak kifejezések, melyek a tökéletes ellentétei egy-

másnak a szlovák és a horvát nyelvben: például az „užasno” az horvát nyelvben „szörnyű”-t jelent, míg a szlovák nyelvben „csodálatos”... viszont a szavak többsége hasonló és ugyanazt jelenti. Egyebek mellett az is érdekes volt, hogy a szlovák „h” betűvel kezdődő szavakat a horvátok sokszor „g” betűvel helyettesítik az első betűt: hrad-grad, hori-gori... Így számomra érdekes felfedezésekkel teli volt a nyelvtanulás, melyben sokat segített, hogy ittlétem második évében beiratkoztam egy idegenvezetői tanfolyamra, mely végén, több, mint tíz írásbeli vizsgánk volt, szótár nélkül. Volt hát mit tanulnunk, de megérte. Miután megismerkedtem az itt élő magyar lányokkal, akik Magyarországról érkeztek, s itt kezdték el tanulni a horvát nyelvet, akkor láttam igazán, mekkora a különbség, mennyivel egyszerűbb dolgom van nekem... Viszont, hogy egy nyelvet, ugye, alapjában megismerjük és folyékonyan használni tudjunk, ahhoz évtizedekre van szükség. Nekem egy van a hátam mögött, s továbbra is tanulok újabb kifejezéseket, szókapcsolatokat a mindennapokban.

Több száz magyar él Dalmáciában. Mi vezette őket arra a vidékre?

A legutóbbi népszámlálás alapján nagyjából 200 magyar él Split-Dalmát megyében, de ez a szám csak azokat a magyarokat jelenti, akiknek van állampolgárságuk. Sokakat ismerek, akik hosszabb ideje laknak már itt, s még csak tartózkodási engedélyük van. Így a fent említett szám csak egy része az itt élő magyaroknak.

Azok, akiket itt megismertem, általában azt válaszolták, hogy a munka vagy a szerelem hozta őket ide. Voltak, akik hajón kapott munka során ismerték meg férjüket, s így költöztek Dalmáciába. Voltak, akik szezonális munka, vagy kirándulás során szerettek bele a mediterrán kultúrába, s döntöttek úgy, hogy itt próbálnak szerencsét. Sokan itt maradtak, de ismernek olyanokat is, akik hosszabb-rövidebb idő után visszatértek szülőhazájukba.

Milyen rendszerességgel találkoznak, a Splitben és környékén élő magyarok? Milyen lehetőségei vannak a magyar identitás megőrzésének?

Splitben van egy magyar közösségünk, melynek ebben az évben a 30 éves fennállását, működését ünnepeljük. Pár hónappal azelőtt, hogy idekerültem volna, két részre szakadt a közösség. Engem 2012-ben kerestek meg, hogy ha van kedvem, látogassak el hozzájuk. Akkoriban hetente többször is találkoztunk, ének-, tánc-, kézműves csoport is működött az egyesü-

leten belül. Ezen felül gyermekcsoport is volt, valamint vasárnapi magyar nyelvű iskola működött. Az iskola ma is működik, a közösség azonban hivatalosan feloszlott. Az évek során megismertem a magyar közösség „másik felét” is, akiknek szintén volt és van egy kis kórusa. Rendszeresen találkozunk minden vasárnap délután a spliti egyesületi székhelyünkön, ezen felül minden évben megtartjuk magyar nemzeti ünnepünket, kulturális programokat, kiállításokat, koncerteket szervezünk, évente többször tartunk kézműves műhelyeket gyerekek és felnőttek számára, igyekszünk kapcsolatot tartani a horvátországi Baranya megyei magyar közösségekkel, akik nyaranta lejönnek hozzánk halpaprikás főzésre. Ez év decemberében immár hetedik alkalommal tartjuk majd meg a Magyar bált, melyen szintén egy baranyai magyar zenekar és magyar táncsoport lép majd fel. Splitben évente többször is részt veszünk a többi kisebbséggel együtt a dalmáciai kisebbségi rendezvényeken. 2019 és 2023 között Split város magyar kisebbségi képviselője voltam, s elmondhatom, hogy igazán jó kapcsolatunk van az itt élő többi kisebbséggel is, városi és megyei szinten egyaránt, és igyekszünk az itt élő magyar közösség tagjait is újra összehozni, újraéleszteni a gyermekcsoportot, a fiatalok és idősebbek közötti egyensúlyt.

Deregyőn, lelkészcsalád sarjaként beleszületett a hitéletbe. Ami ott magától értetődő volt, Splitben esetleg folyamatos kihívás. Vannak-e magyar istentiszteleti alkalmak?

Az ittlét hitbéli kihívásairól oldalakat tudnék írni. Nem egyszerű kiszakadni egy teljesen megalapozott, minden nap hitét megélő közösségből, s elkerülni egy olyan helyre, ahol szinte mindent előlről kell kezdeni. Horvátországnak ezen a részén eddig nem volt református egyház, reformátusok is csak nagyon kevesen, a mai napig is keresem azokat, s persze nem csak a reformátusokat, akik igénylik a református hitbéli közösséget. 2012-ben kezdtünk el dolgozni azon, hogy itt, Splitben létrehozzunk egy missziói gyülekezetet. A Horvátországi Református Keresztyén Kálvini Egyház keretein belül és főtiszteletű Szenn Péter püspök úr segítségével három évvel ezelőtt sikerült megalakítanunk ezt a kis közösséget, s megkaptam a missziói lelkipásztori kinevezést. Az évek során lassan kialakult, hogy a hónap első és harmadik vasárnapján tartunk istentiszteleteket magyar nyelven, illetve igény szerint horvát nyelven is, s bár csak páran vagyunk, de bízunk benne, hogy lesznek még hívek, akikre rátalálunk, vagy akik ránk találnak.

Egyébként ebben az évben immáron kilencedik éve, hogy magyar nyelven is megemlékezünk Árpádházi

Talán példaként említhetem a lakásban, házban történő cipőlevételt. Itt nagyon kevés helyen talákoztam azzal, amikor valakihez vendégségbe mentünk, hogy le kellett volna vennünk a cipőnket és papucsot kapunk. Én ezt ideérkezésem óta gyakorlom, s vannak, akik átvették ezt a szokást tőlünk.

Nem tudom, mennyire mondható magyar szokásnak, talán inkább református szokásnak a karácsony esti istentisztelet, majd a vacsora elkészítése, ajándékok kibontása. Számomra ez a nap kiskorom óta fontos volt: Szenteste elmenni a templomba, a hitanosok fellépése, ajándékbontás, az ünnepi vacsora, s még egy esti szánkózás is belefért, de ez már inkább nosztalgia. A horvátoknál a családi közösség karácsony első napján ebédel együtt, aznap bontják ki az ajándékokat is.

Március 15-én kislányommal karkárdát viselünk, és a mindennapokban, amikor kedvünk tartja, mindenféle magyar népdalokat, verseket, mondókákat tanítok neki.

Az étkezések során mi kerül önöknél az asztalra? Horvát nemzetiségű férjével megismertette-e a magyar vagy szlovák konyha fogásait?

Kellemes és talán könnyedebb is a horvát konyha, de a magyar és szlovák ételek szintén elengedhetetlenek nálunk. Szeretek főzni és sütni. Eleinte anyukámmal interneten keresztül főztünk, de sokszor megessik napjainkban is, hogy felhívom egy-egy receptért. A piros paprika használata kihagyhatatlan, a felfűzött paprikasort a konyhában sokan mosolyogva szóvá is teszik. Itt sehol nem találok olyan kolbászt, amelyet szüleim hoznak otthonról. Szoktunk lángost és kenyeret sütni, szilvásgombócot és lapcsánkat készíteni, viszont a knédli sem maradhat el, székelykáposztával, toroskáposztával. Túrós- és brinzás (juhtúró – megj. a szerző) haluska, azaz tészta, húsleves, mindez csak pár példa arra, amivel itt nem nagyon találkoztam, én viszont gyakran készítem. Ami a horvát konyhát illeti, sok tanácsot és ötletet olvasok, kapok a mindennapokban anyósoméktől, barátaimtól, illetve interneten keresztül. Szeretem az itteni konyhát is, főzök és sütök halféléket, a kertünkbe minden évben ültetünk mángoldot,

Magyarságunk megőrzésében sokat segít a történelmi kapcsolatok ismerete. IV. Béla királyunk és családja itt talált menedéket a tatárok elől. Splitben szállt partra Károly Róbert királyunk, hogy a magyar trónt elfoglalja, s ebben hű segítője volt Dalmácia leghatalmasabb családja, a Bušić család, akik aztán Zrín várát kapták birtokul, s lesznek a Zrínyiek. S hosszan folytathatnám a sort.

Szent Margitról, IV. Béla királyunk leányáról a spliti Szent Dujmó székesegyházban, január 18-án, horvát mise keretein belül. Ez az alkalom is egy azok közül, melyek megvalósulásában a spliti magyar tiszteletbeli konzul is segít bennünket.

Van-e esetleg olyan magyar, illetve felvidéki szokás, ami Splitben élve is mindennapos önnek?

spenótot. Van fügefánk, olaj- és babérlevél fánk is, rozmaring- és levendulabokrok, valóságos körömvirág erdő van a kertemben, mely mint kiderült, szintén ehető. S legyen az magyar vagy horvát recept, igyekszem minél több házi zöldséggel és gyümölcssel kapcsolatos ételt tenni az asztalra. Anyukámtól lassan igyekszem megtanulni a házi kompót és paradicsomlé készítést, ezeket is nagyon szeretjük. Ami még a szokásokat illeti, a jó magyar pálinkát se feledjük. Itt, a mediterrán vidéken az emberek nincsenek megszokva a házi 52 fokos gyümölcspálinkához, inkább könnyebb, gyógynövényből készült pálinkát, bort, sört fogyasztanak. S ha már a söröket említem, abból is az otthonit szeretem jobban.

Egy tenger nélküli országból került az Adria partjára. Ilyen szempontból is más lett az élete. Mit jelent önnek a mindennapos találkozás a tengerrel? Annak változó illataival, színeivel, hangjával?

Sohasem gondoltam, s végképp nem terveztem, hogy valaha öt percnyi séta távolságra lakom majd a tengertől. Inkább készültem hegyes-dombos országba, jéggel és hóval, mint tengerrel és forrósággal. Viszont amikor egyszer ellátogatunk szüleimmel a svájci Locarno, ott láttam életemben először pálmafát, az teljesen magával ragadott. Így van ez ma is. Nagyon szeretem a pálmafákat, a mediterrán növényzetet, a gyönyörű virágokat, a bougennvilleákat, oleandereket, levendulákat és még sokáig sorolhatnám. 2012 februárjában egy barátunkhoz mentünk látogatóba, ahol a kertben a narancs- és citromfákon lógó gyümölcsöket hó fődte. Megdöbbenő látvány volt, ma pedig már én is ültettem a kertembe egy-egy citrusfát.

Ami a hangokat, színeket és illatokat illeti, nem lehet megenni. Ez a kellemes tengeri sós levegő a testet és a lelket is gyógyítja. A tenger hangjának, legyen az csendes hullámlás, vagy viharos morajlás, mindkettőnek meg van a maga varázsa. A színes növényzet, a hegyek és a tenger kontrasztja, a szigetekre való kilátás, az édes- és sós vizek találkozása igazán gyönyörű. Találnunk kell időt arra, hogy elmerüljünk az érzéseink világában, mert a napi kötelességeink lefoglalják az időnk nagy részét.

Így aztán igyekszem úgy beosztani az időnket, hogy maradjon itt-ott egy szabad délutánunk, amikor kötetlenül élvezhetjük a természet bájait.

Maradtak-e kapcsolatai a szülőhelyéről vagy főleg a helyi közösség van a figyelme előterében?

Maradtak kapcsolataim. Pár nagyon kedves barátom továbbra is van otthon, és persze itt is számos új ismerősre, barátokra tettem szert. Amikor lehet, beszélgetünk, találkozunk, s emellett aktív közösségi életet élek. Szeretek ismerkedni, de szeretem meg is tartani a kapcsolataimat.

Létezik-e dalmát öntudat, dalmát nyelvjárás?

Létezik bizony. Nagyon büszke nemzet a horvát! Ez számomra nagyon pozitív dolog. Ha csak azt vesszük alapul, hogy pár éve a foci-világbajnokságon második helyezést értek el, és mikor a csapat hazaérkezett, nagyobb ünnepség fogadta őket, mint az első helyezettet. A dalmát öntudatról ódákat zenghetnénk, mely részben pozitív, másrészt kemény dió. Van az úgynevezett „dišpet”, melyet legjobban talán „dac”-nak fordíthatnánk, melyet nehéz megszokni ennyi év után is. A „csakazértis” és a „majd ha ő, akkor én is” magaviseletet nehéz összeegyeztetnem a keresztyén alázattal, ennek elviselésében az idő sem sokat segít.

Mindemellett gyakran mondom az itt élő dalmátoknak, hogy annyira sokat panaszkodnak. Nincsenek tudatában, milyen kincsekben gazdag vidéken élnek. Gondolok itt a földrajzi elhelyezkedésre, a kulturális és történelmi emlékek tömkelegére, az éghajlatra, a lehetőségekre. Hiszen lakhatnának olyan helyen, ahol sokkal gyakrabban esik az eső, köd van, nincs tenger melletti séta, téli gumit is venni kell az autóra és így tovább. Persze tudom, hogy nem csak itt panaszkodnak az emberek, azonban annyira megszoktuk, hogy a rosszat helyezzük előtérbe, hogy nem látjuk, nem értékeljük, sőt hálát sem adunk a „mindennapi kenyérünkért”.

Ami a nyelvjárást illeti – sokszor mondom, hogy én inkább dalmátul és „splitiül” tudok, mint horvátul. Sok nyelvjárás létezik itt is. A szigeteket kifejezetten ki szokták ebből a szempontból emelni. Mondják, hogy a szigetlakókat sokszor maguk a horvátok sem értik. Mivel közel van

Olaszország, nagyon sok olasz kifejezést használnak Dalmáciában. Ezen felül vannak magyar kifejezések is, melyek szinte ugyanúgy hangzanak horvátul is. Például a „kifelé”, ezt először apósomtól hallottam, amikor rászólt a macskára. A „város”, a „sétálni”, a „krumpli”, a „vitéz”, a „bársony”... Sok hasonló szó van, melyről nem is tudják, honnan ered. Nagyon sokféle nemzet élt és él ezen a területen, sokféle kultúra és nyelv keveredik az országban, de én ezt eddig gazdagságként éltem meg.

Miben különböznek a horvátok tőlünk, magyaroktól? Mi az, amit érdemes lenne tőlük elsajátítanunk, a mindennapokban?

A lazaságot és nyitottságot. „Samo polako”, azaz: csak lassan, van idő. Ez egy általános itteni mentalitás. Amit ma megtehetsz, nyugodtan halaszd el holnapra, megvár. Ehhez az „ej, ráérünk arra még” gondolkodásmóddhoz kapcsolódik a mediterrán mentalitás, amikor is nehéz eldönteni, hogy épp örülnek-e valaminek, vagy veszekszenek. Általában hangosak, zajosak, a vérmérsékletük magasabb, a szappanoperába illő kommunikáció itt mindennapos. A közlékenységet pozitívumként élem itt meg, csak a vele járó temperamentumot nehéz megszoknom. Én is szeretem, amikor pörgősek a dolgok, viszont kicsit hiányolom az előzékenységet, a toleranciát, a csendes, kulturált beszélgetéseket. Persze, nem lehet teljesen általánosítani, akadnak nyugodtabb dalmátok is, bár a nagy többség azt állítja, hogy ilyen nincs. (nevet)

Ennek a mediterrán vidéknek van egy másik különlegessége is, a kávézás kultúrája. Órákon keresztül tudnak ülni a kávézóban, cukrászdában és beszélgetni.

Ami még tetszik itt, hogy vannak délutánok, amikor a férfiak össze-

gyűlnek „balotá”-ra. Ez egy kis labdákkal történő játék, mint régen a kuglizás volt, csak ez nagyobb golyókkal, nagyobb területen folyik. Ez egy nagyon jó lehetőség arra, hogy a férfiak is kibeszélgessék magukat. S ha már itt tartunk, amikor ideérkeztem, én azt figyeltem meg, hogy míg én otthon gyakran voltam közös családi összejöveteleken, addig itt több olyan program-lehetőséget láttam, ahol vagy csak a nők és gyerekek, vagy csak a férfiak vannak jelen. Ez eleinte furcsa volt, de idővel látom és érzékelem, hogy nem rossz dolog.

Ezen felül van egy úgymond: „fjaka” fogalom, vagy inkább egy elmeállapot, ami legjobban a spanyol „szieszta” kifejezéshez hasonlítható. Ezt a dalmát állapotot az ország belsejében élők a lustasággal teszik egyenlővé, viszont ez tényleg egy specifikus dolog. Mivel nyáron napközben nagy a forróság, ilyenkor az itt élőket elfogja a fjaka, azaz a pihenékényszer és a semmittevés utáni vágy. Inkább hajnalban kelnek, délben megpihennek, és délután ismét újult erővel folytatják a napot. A dalmát városokban az üzletek nyitvatartási idejét is ehhez igazítják helyenként: délben pár órán keresztül zárva vannak, de épp ezért este tovább vannak nyitva.

Egy utolsó dolgot hadd említsek még: amikor még csak tanultam a horvát nyelvet, nagyon sokat segített, hogy itt szinte mindenki – idős és fiatal is egyaránt – beszél valamilyen idegen nyelvet. Még ha nem is tökéletesen, de a nagy többség meg akarja értetni magát a turistákkal.

A nyár egyértelműen a turizmusról szól Horvátországban. De vajon hogyan telik a többi évszak, amikor kevesebb a turista?

Sajnos lassan szinte már nincsenek is évszakok. A tél itt nagyon enyhe, bár amikor a „bura”, a hideg északi szél fúj, a hidegérzet olyan, mintha a Magas-Tátrában lennénk. Amikor ideköltöztem, 2012 februárjában, 50 év után először hullott nagyobb mennyiségű hó. Mondanom sem kell, hatalmas káosz volt Splitben, mivel itt nagyon ritkán van 0 fok alatti hőmérséklet.

A tavasz és az őszi átmeneti, de inkább meleg évszakként jellemezhető. Említésre méltó a „jugo”, a meleg déli szél, melyről még a történelemkönyvekben is olvashatunk: amikor a déli

szél fúj, azokon a napokon nem hoztak bírósági döntéseket, ugyanis az emberek olyankor beszámíthatatlannak. Ezt teljes mértékben én is aláírom. Amióta itt élek, annyira érzékeny lettem az időjárásra, mint régen a falusi nénik, akik tudták, mikor fog esni, érezték az izületeikben.

A nyár forró, általában száraz, de az utóbbi években, mint a környező országokban is, változó az időjárás. A nyarakat még az jellemzi, hogy nincs akkora hőmérsékleti különbség a nappal és az éjszaka között, mint az ország belsejében, vagy Szlovákiában, Magyarországon. Itt, ha napközben 35 fok van, akkor este sem megy 25 fok alá a hőmérséklet. Ez egy szempontból kellemes, mert éjszaka is lehet fürdőzni, viszont ha a lakásban nincs klíma, vagy bármilyen enyhülést nyújtó eszköz, akkor szinte lehetetlen az éjszakai pihenés.

Mit gondol, mi az, amit a magyarok leginkább szeretnek Horvátországban? Ott élve, hogyan látja, miért fontos úticél számunkra évről-évre a horvát Adria?

Elősorban, gondolom azért, mert közel van. Autóval, gyerekekkel sem annyira megterhelő az utazás. Tiszta a tenger, hosszan elterülő a tengerpart. A szigetek közelsége miatt a hullámok sem olyan nagyok, így a gyermekek számára is biztonságosabb a part. A hajókirándulások is kedveltek.

S ha már a biztonságot említjük: sok nyugati és más turistaországgal ellentétben, hála Istennek, Horvátországot egyelőre elég biztonságos országnak nevezhetjük. Sokkal kevesebb a rablás, este biztonságosak az utcák, a gyerekek is nyugodtabban játszhatnak odakint a szabadban. Más szempontból, sok magyar turistától hallottam, hogy kedvelik a tengeri ételeket, ami könnyedebb, a nyári melegben kellemesebb.

Mi, magyarok örülünk neki, ha a hozzánk érkező külföldi turisták megtanulnak egy-egy magyar szót. A horvátok is hasonlóképpen gondolkodnak erről?

Azt vettem észre, hogy ha az ideérkező bármilyen kifejezést meg szeretne tanulni horvátul, előszeretettel tanítják meg még a pontos kiejtést is. Én is nagyon sok segítséget kaptam a nyelvtanulásban, akár ismeretlenek

től is az utcán, amikor beszélgetésbe elegyedtünk. A másik oldalról van, akik ugyanilyen érdeklődéssel és odafigyeléssel szeretnék tudni, hogy „hogyan mondják azt magyarul”.

Említettük már a dalmát öntudatot. A horvátok, bár kis lélekszámú nemzet, de patrióták, számos területen sikeresek. Ők maguk mire a legbüszkébbek?

Az első dolog, amit említeni szoktak, az a sport. Sokféle sportban jeleskednek, világszínvonalon is. Bár valóban kicsi nemzet és kicsi ország, ehhez képes számos olyan emlékhellyel, emlékművel bír, mely az UNESCO, a kulturális-történelmi világörökség része. Egyedi természeti adottságokkal rendelkezik, sok nemzeti parkja van, nagyon hosszú és sokrétű a tengerpartja, több ezer sziget tartozik Horvátországhoz, gazdag növényzettel és állatvilággal. A horvátok nagyon büszkék történelmükre, szülőteikre, tudósaikra, találmányaikra, ezzel együtt nagyon érzékenyek a múltban történt háborúk és nemzetek közötti ellentétekből eredő kérdésekkel kapcsolatban.

Általánosságban elmondható, hogy a horvát szenvedélyes nemzet, a szívükön viselik az ország sorsát. Nagyon muzikálisak, amikor lehetőségük van, közös ebédeket, báránysütéseket, grillezéseket tartanak – nem szükséges külön ünnepnap, találnak okot az együttlétre.

Mióta itt vagyok, nagyon sok új embert ismertem meg, akár a munkahelyen, akár a magyar-, és más kisebbségi egyesületeken keresztül, de olíwabogyó-szedés vagy épp levendulakötözés alkalmával is. Hálás vagyok a jó Istennek, hogy ide vezetett! S bár az út néha rögös és nehéz, új kihívások elé állított, ám új lehetőségeket is adott, hogy egy más vallású és nyelvű közegben, annak történelmét, gyökereit ismerő és tisztelő református magyarként élhessek és szolgálhassak, hirdethessem itt is az Ő nagy kegyelmét. Nem egyszerű feladat a helytállás, minden nap szükségem van az imádság erejére, azonban úgy érzem, itt van a helyem és itt van feladatom.

S ha bármikor erre jár a kedves olvasó, nagyon szívesen segítek, adok tanácsot és egy tea mellé is leülhetünk beszélgetni...

Fábián Tibor

Emlékezz vissza....

XXIII. rész

Jelenleg a fiatalok számára nehezen értelmezhető, hogy 18. évüket betöltő fiúknak, akiket előzetes egészségügyi vizsgálatok alapján a katonai szolgálatra alkalmasnak nyilvánítottak, számolniuk kellett a „katonai behívó” kézbesítésével. Igaz, hogy az egyenlők között akkor is voltak egyenlőbbek, akik kapcsolatok, korrupció útján mentességet nyertek, de a kommunista „béketábort” a 15 millió lakosú Csehszlovákia részéről mintegy 450.000 fős hadsereg „védté”. Ennek a védelemnek első vonalát az osztrák-nyugatnémet határvonal jelentette. Ezen a vonalon nem volt szinte kisváros, ahol ne állomásozott volna valamilyen katonai egység.

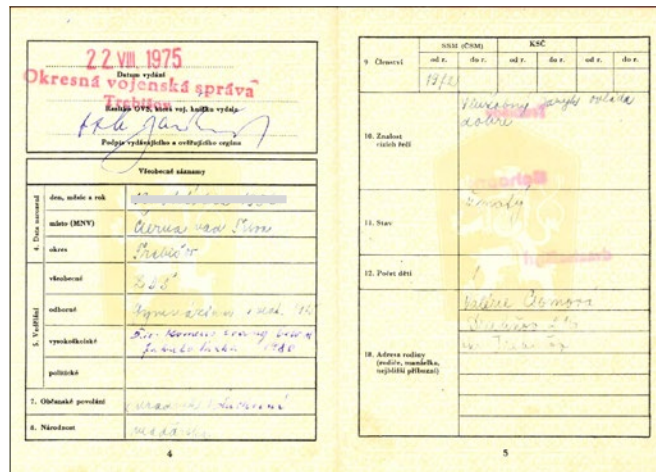
Leginkább az akkori Csehszlovák - Nyugatnémet határvonal volt fontos. Amint leírtam Chomutovba kellett bevonulnom, ahol egyenruhába öltöztettek, majd autóbusszal Trebon-ba szállították az újoncokat. Itt háromhetes alapképzés következett, s ezt követően Stod u Plzne következett, ahol a légvédelmi alakulatok egy légi megfigyelést végző zászlóaljához kerültem. Az alakulat radarállomásai szüntelenül figyelték a nyugati légteret, s szükség esetén riasztották a többi fegyvernemet.

Helyzetem itt kezdett érdekessé válni, aminek a következő okai voltak: Még az utolsó sorozás előestéjén néhai Pál Bertalan figyelmeztetett, hogy magasabb vérnyomás esetén nem kerülök közvetlen harci kötelekbe, esetleg fegyvert sem kapok. Forralt bor örölt borssal jó szolgálatot tehet. Valóban segített. A sorozó bizottság szakorvosi kivizsgálásra küldött Prágában, s a kedves idős orvosnő igazolása alapján fegyver nélkül kellett védenem a nevezett „béketábort”. Az Úr nem feledkezett meg rólam.

Stodban derült ki, hogy az akkori katonaság nem más, „mint szervezett rendetlenség”, vagy ahogy a csehek mondták: organizovaný bordel. Katonai iratok szerint, én nem fejeztem be a teológiai tanulmányaimat, valamint nem vették észre kiterjedt nyugati rokonságomat, egyházi kapcsolataimat. Az USA-ban élő unokatestvérem férje magas rangú amerikai katonatisztként szolgált éveken át az akkor Nyugat-Németországban. Személyem akkor biztonsági kockázatot jelentett, hogy semmi keresnivaló nem lehetett volna az ottani katonai egységénél. – mondta a meghallgatáson századparancsnokom. Volt egy szerény észrevételem, hogy esetleg hazatérhetek az ország keleti végébe, ahol szerettem volna, de ezt csípőből elvetette. Egy héten át tébláboltam a folyosón, s tapasztaltam meg, hogy a legkorlátoltabbaknak van a legnagyobb hangjuk, és bizony sokszor mennyire rosszindulatúak. Ennél a századnál szolgált századírnokként néhai Mikula László szolgatársam, s a szomszédos század írnoke Szócs Kálmán lelkész volt. Most is ez lett volna, hisz a másik századba került Frantisek Schilla évfolyamtársam. Egy hét elmúltával megszületett a döntés, a konyhába kerülök, mint könyvelő és ételkészítő beszerző. Közvetlen felettesem egy zászlós, aki a pártszervezet elnöke volt. Nem kellett részt vennem sorakozásokon, parancsolvasásokon és egyéb nagyon értelmes foglalkozásokon. Az állomány politikai óráin közlegényként ott kellett lennem. A harmadik héten azonban az Úr által ez alól is felmentést kaptam. Történt ugyanis, hogy amikor az okító alhadnagy a kapitalizmus nemsokára bekövetkező összeomlásáról, és a nyugaton látható nyomorról beszélt, a hozzászólás lehetőségével élve, elmondtam, hogy én ezt nem így látom, mert három évvel korábbi nyugati utazásomon nem ezt tapasztaltam. Megdorgálás helyett századparancsnoki felmentést kaptam ezen órák látogatása alól. Egyre jobban kiismertem magam a katonai gasztronómiában, s 1981 augusztusában kivethetem éves szabadságom első részét is. Visszatérve alakulatomhoz századparancsnokom hivatott, s fontos kérése volt. Mivel félévénként átfogó felkészültségi ellenőrzést tartottak a magasabb parancsnokság képviselő jelenlétében elengedhetetlenül szükség volt a jó politikai ismeretekre is. A parancsnok arra kért, hogy a közkatonák soraiban ülve súgjam a helyes válaszokat a körülöttem levőknek. A jutalom 5 napi eltávozás. Így minden féléves vizsga után megvolt számomra a hazautazás lehetősége. Parancsnokunk és helyettese, a már említett alhadnagy is Kassa környékéről származtak.

sági kockázatot jelentett, hogy semmi keresnivaló nem lehetett volna az ottani katonai egységénél. – mondta a meghallgatáson századparancsnokom. Volt egy szerény észrevételem, hogy esetleg hazatérhetek az ország keleti végébe, ahol szerettem volna, de ezt csípőből elvetette. Egy héten át tébláboltam a folyosón, s tapasztaltam meg, hogy a legkorlátoltabbaknak van a legnagyobb hangjuk, és bizony sokszor mennyire rosszindulatúak. Ennél a századnál szolgált századírnokként néhai Mikula László szolgatársam, s a szomszédos század írnoke Szócs Kálmán lelkész volt. Most is ez lett volna, hisz a másik századba került Frantisek Schilla évfolyamtársam. Egy hét elmúltával megszületett a döntés, a konyhába kerülök, mint könyvelő és ételkészítő beszerző. Közvetlen felettesem egy zászlós,

aki a pártszervezet elnöke volt. Nem kellett részt vennem sorakozásokon, parancsolvasásokon és egyéb nagyon értelmes foglalkozásokon. Az állomány politikai óráin közlegényként ott kellett lennem. A harmadik héten azonban az Úr által ez alól is felmentést kaptam. Történt ugyanis, hogy amikor az okító alhadnagy a kapitalizmus nemsokára bekövetkező összeomlásáról, és a nyugaton látható nyomorról beszélt, a hozzászólás lehetőségével élve, elmondtam, hogy én ezt nem így látom, mert három évvel korábbi nyugati utazásomon nem ezt tapasztaltam. Megdorgálás helyett századparancsnoki felmentést kaptam ezen órák látogatása alól. Egyre jobban kiismertem magam a katonai gasztronómiában, s 1981 augusztusában kivethetem éves szabadságom első részét is. Visszatérve alakulatomhoz századpa-

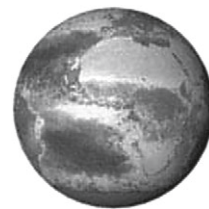
rancsnokom hivatott, s fontos kérése volt. Mivel félévénként átfogó felkészültségi ellenőrzést tartottak a magasabb parancsnokság képviselő jelenlétében elengedhetetlenül szükség volt a jó politikai ismeretekre is. A parancsnok arra kért, hogy a közkatonák soraiban ülve súgjam a helyes válaszokat a körülöttem levőknek. A jutalom 5 napi eltávozás. Így minden féléves vizsga után megvolt számomra a hazautazás lehetősége. Parancsnokunk és helyettese, a már említett alhadnagy is Kassa környékéről származtak.

CsL

- Folytatás következik -

VILÁGOLDAL

Hitről hívóknak

Ligonier-konferencia, Belfast

Hisszük-e, hogy üdvösségünk Krisztusban, Isten irántunk megnyilvánuló kegyelmén nyugszik? Igaznak tartjuk-e, hogy Jézus Krisztus halálával szerzett engesztelése és feltámadása által megbékélhetünk a Szent Istennel és egymással? A többi között ezekre a kérdésekre keresett választ a Ligonier Ministries három meghívott előadója, Sinclair Ferguson, Mark Johnston és Paul Levy a Krisztusban kiválasztva című konferencián, Észak-Írország esős fővárosában, Belfastban június végén. Mindhárman arra törekedtek, hogy az evangélium áldásait számba véve keresztyénként jobban megértsük az újjáteremtésben identitásunkat, valamint felelőségünket újdonsült családjunk, az egyház iránt. Az ezezusiakhoz írt levél első fejezetére összpontosítva megvizsgáltuk helyünket Isten örökkévaló tervében.

Közel negyven éve a legkülönbözőbb korosztályhoz tartozó keresztyének ezrei gyűlnek össze Isten Igéje körül a Ligonier-konferencián, hogy a Biblia tanítását hallgatva elmélyülhessenek a hitükben. Mi most Belfastban, az Assembly Buildings konferencia-központban vehettünk részt a szervezet legutóbbi rendezvényén. A szokásos helyi szürke esőfelhők sem vették el a kedvét annak a mintegy félezer vendégnek, akik a világ minden tájáról érkeztek, hogy az Írországi Presbiteriánus Egyház székhelyén kiváló lelkész professzorok előadásait hallgathassák. Már az aula is nevetéstől, duruzsolástól volt hangos, ahogy a gazdagon megrakott könyvstandok előtti helyszínek is. A bámulatos profizmussal megrendezett eseményen a sokak által tisztelt és kedvelt Sinclair Ferguson skót teológussal, akit református keresztyén körökben tanításairól, írásairól és szerkesztői munkásságáról ismerünk, interjút is készítettünk.

A rendezvényen lehetőség nyílt könyvvásárlásra, dedikálásra, személyes beszélgetésre az előadókkal, utóbbi különösen különleges élmény volt a résztvevőknek.

A LEGELEGÁNSABB LEVÉL

Az ezezusiakhoz írt levél lelki áldásaival nyitotta meg a találkozózt Mark Johnston észak-írországi presbiteriánus lelkész, aki az elmúlt harminckilenc évben Írországban, Londonban, Philadelphiában és Cardiffban szolgált. Pál tanítása alapján rámutatott, Isten szeretettel választott ki minket, és Krisztus munkája által örökbefoga-

dásra rendelt, hogy szentek és feddhetetlenek legyünk. Az örökkévaló kiválasztás teljes mértékben Krisztus személyéhez kapcsolódik, ezért az isteni szándék fényében úgy ír le minket Pál, mint akik Krisztusban voltunk a világ alapítása előtt. Mindez Isten kegyelmének felettébb nagy titka.

A VÁLTSÁG ÁRA

Másodikként Sinclair Ferguson skót teológus az ezezusiakhoz írt levél 1,7-10 versei alapján a megváltás áráról, Krisztus vévéről, bűnbocsánatunkról beszélt. Minden áldás, amely Isten kegyelme által a miénk, Krisztusban a miénk. Isten általa rendeli el és hajtja végre kegyelmének kiadását, amelynek mérhetetlenül drága ára volt, Fiának vére. Délutáni, második előadásában Krisztus feltámadásának, mennybemenetelének jelentőségét tárta fel előttünk. Üzenetében arról beszélt, hogy ezek az igazságok hogyan vonatkoznak ránk ma.

A MINDENHATÓ ÁLDÁSAI

A walesi származású Paul Levy 2003 óta dolgozik a londoni Ealingi Nemzetközi Presbiteriánus Gyülekezetben (IPC), előtte egy dél-londoni közösségben szolgált. Ezúttal a Krisztusban található örökség bemutatását választotta témájául. Az ezezusi levél 1,11-re utalt, amikor megjegyzte, talán az egész Bibliában ez a legerősebb és legátfogóbb kijelentés Isten abszolút szuverenitásáról. Isten mindent saját tanácsa és akarata szerint cselekszik. Világmindenségünk nem felhasználóbarát, ám Pál hangsúlyozza, a bűnből

Assembly Buildings, Belfast

Fotó: László Tibor

adódó emberi gáncsoskodástól függetlenül Isten minden történése által munkálkodik. A történelem eseményei, egyéni életünk soha nincs akaratán és szándékán kívül. Ez alól nincs kivétel. A Szentlélek pecsétként és garanciaként adatott a hívóknak, amíg el nem jutunk örökségünk teljes birtokába.

MI IS AZ A LIGONIER?

Robert Charles Sproul református teológus, az Amerikai Presbiteriánus Egyház felszentelt lelkésze alapította a Ligonier Ministriest, amely a Pittsburgh melletti Ligonier-völgyről kapta a nevét. Sproul és felesége, Vesta főiskolai és teológiai szemináriumi hallgatók, valamint laikusok részére állított fel olyan oktatási központot, amely úttörő jelentőségű volt a keresztyén felnőttoktatásban. 1971 és 1984 között tízezrek vettek részt az előadásokon. Kérdésekkel érkeztek, és Sproul, valamint a központ többi tanára Isten Igéjéből keresték meg a biblikus válaszokat. Sproul irányításával a Ligonier Ministries elkészítette a Ligonier-nyilatkozatot a Biblia tévedhetetlenségéről (Ligonier Statement on Biblical Inerrancy) elnevezésű dokumentumot, amely végül az 1978-as Chicagói nyilatkozattá nőtte ki magát. Az írásos hitvallást több mint háromszáz tudós, vezető, lelkész fogalmazta meg és írta alá a Nem-

zetközi Bibliai Tévedhetetlenségi Tanács által összehívott, 1978 októberében Chicagóban tartott tanácskozáson. Leginkább a református teológia helyreállításának egyik legnagyobb és legbefolyásosabb szószólójaként jellemzett Sproul szorgalmazta a nyilatkozat kiadását. Az 1980-as évek elején a Ligonier a flori-

dai Orlandóba költözött, így lehetővé vált a szolgálat bővítése. 1988-ban rendezték meg az első országos református teológiai konferenciát. Kiadói tevékenységük jelenleg is öt területre összpontosít: bibliai tanulmányok, teológia, egyháztörténet, világnézet és kultúra, valamint keresztyén élet. Kiadványaikkal, konferenciáikkal sze-

retnek elérni, hogy a keresztyének felkészültek legyenek és változást érejenek el minden területen, ahová Isten helyezi őket: otthon, a gyülekezetben, valamint az őket körülvevő kultúrában.

Weberné Zsikai Mária/www.reformatus.hu

A Kárpát-medence reformátussága

A jövődő őrzői Abaújban

Tizenkét éve, hogy hat kis határmenti református közösség, a magyarországi Tornyosnémeti, Hidasnémeti és Hernádszurdok, valamint a szlovákiai Abaújszina, Miglécnémeti és Perény gyülekezete a nemzeti összetartozás napjához kapcsolódva közös programot hirdetett. Azóta – a világjárvány két esztendejét leszámítva – évente találkoznak hol az egyikük, hol a másikuk otthonában, kétszázán, de akár háromszázán is összegyűlve ilyenkor. A reformatus.hu összefoglalója.

A három Németi a trianoni tragédia előtt egyházi tekintetben egybe tartozott, közös volt a lelkipásztoruk, innét támadt az ötlete Thomka István hidasnémeti presbiternek, korábbi gondoknak, hogy mai tárgyülekezeteikkel kiegészülve 2012. június 3-án gyűljenek össze a tornyosnémeti templomban közös hálaadásra.

Thomka István,
a rendezvény ötletgazdája

– Ez az igazi összetartozás, nem az ott, Budapesten – mondta tréfásan-komolyan az ötletgazda a messzi fővárosból jött újságírókat köszöntve két héttel ezelőtt, amikor megérkeztünk az idén

június 16-ra időzített ünnepségre. Arra utalt ezzel, hogy az elmúlt években valódi közösség épült a határ mentén élők között, akiket sok esetben máig rokoni szálak kötnek össze, és akik e találkozásoknak és a nyitott határoknak is köszönhetően, nem túlzás, ismét egymás hétköznapijainak a részei lettek. Látzott ez azon is, ahogy az idei rendezvénynek helyet adó, zsúfolásig megtelt kétszáz ülőhelyes hernádszurdoki templom előtt az érkezők egymás kezét szorongatva, ölelkezve köszöntötték egymást.

ISTEN SZERETETE ÖSSZEKÖT

Istennek az emberi döntések, így a trianoni döntés ellenére is minket összekötő szeretetéről szólt a Róm 8,38–39 alapján elhangzó ünnepi igehirdetésében Géresi Takács Klaudia, az Abaújszina Református Egyházközség és két szórványa, Miglécnémeti és Perény beosztott lelkipásztora. Hozzátette: bár ennek a szeretetnek Jézus érdeméért nemcsak részesei, de továbbadói is lehetünk, mégis olyan világot élünk, amikor magunk is falakat húzunk egymás közé.

– Túl vagyunk már azon az időszakon, amikor a családi élet középpontjába kerülő tévé szabta a határokat, most már mindenkinek saját kütyüje van, amelyhez menekülve a saját határait építheti – figyelmeztetett, arra intve az összegyűlteket, hogy Isten szeretetétől indítva érdeklődjünk a másik iránt, ha baj éri, próbáljunk segíteni neki, ha pedig öröm, irigykedés nélkül osztozzunk benne, de mindenekelőtt imádságos szívvel vigyük őt az Úr elé. Az igehirde-

Géresi Takács Klaudia és Géresi Róbert lelkipásztorok, valamint Referovics Diana és édesanyja, Referovics Erika a jövő évi vendéglátó, a második világháborút követő kitelepítések miatt ma mindössze tizennégy felnőtt választó egyháztagot számláló perényi gyülekezet képviselőit. A zászlón, amelyet a hernádszurdokiaktól kaptak ajándékba a részt vevő közösségek, az „Összetartozunk” felirat alatt látható a rendezvény logója, Pállay Kovács Szilvia grafikus alkotása, amelyen a két kéz az összeérő, egymásba kapaszkodó eget és földet, a gondviselő Atya kezét, a kék a szeretetet és a megbékélést, a Földet körülölelő nemzetiszín szalag pedig azt jelképezi, hogy nincsenek határok, ha magyarok vagyunk, bárhol élünk is, egy nemzethez tartozunk.

tő végül a prédikációját lezáró imádságában magyar népünk lelki ébredéséért fohászokodott: – Ne rejtse hát el orcádat előlünk, hanem ragyogtasd

ránk, hogy neked élve, mindenkor téged áldva és magasztalva megláthatjuk rejtelmes jövőnk beteljesedését.

ÉRTÉKES KINCSEK BIRTOKOSAI

– Összetartoztunk, amikor szétदारoltak minket, amikor nem tudtuk elfogadni ezt, amikor átjárhatatlanok voltak a határok, amikor lélekben ott voltunk a temesvári parókiánál, amikor elindultak Erdélybe a segélyszállítmányok, a Délvidékről pedig a menekülők, amikor 2009-ben Debrecenben kimondtuk a Magyar Református Egyház egységét, és amikor Ukrajnában kitört a háború – sorolta a perényi gyülekezet jövő évre szóló meghívásának tolmácsolása után Géresi Róbert, a három felvidéki egyházközség lelkipásztora. A Szlovákiai Református Keresztényen Egyház püspöke végül arra is emlékeztetett, hogy a felvidékiek által használt énekeskönyvbe annak idején nemzeti imádságunk helyett a cseh-szlovák himnuszot kellett beszerkeszteni, nemzettársaink mégis mindig ezt énekelték: „Isten, áldd meg a magyart!”

Trianon igazságtalanságára emlékeztetett ünnepi beszédében Hörcsik Richárd, a térség országgyűlési képviselője, kifejtve ugyanakkor, hogy a történelmi Magyarország nem támasztható fel, de nem is szükséges feltámasztani, hiszen a lelkünkben, a kultúránkban, a nyelvünkben, az általunk épített templomokban és emberi kapcsolatainkban él tovább. – Ki lehet-e törni Trianon ördögi köréből? Lehet-e végre egy szabad nemzet tagjaiként egymás szemébe néznünk? A válasz ma már egyszerű: igen – tette fel és válaszolta meg a kérdést, arra kérve hallgatóit, hogy tudatosítsák magukban: értékes kincsek birtokosai vagyunk, ezért bárhogy támadjanak is minket, ragaszkodnunk kell magyarságunkhoz, reformátusságunkhoz és határon túli nemzettestvéreinkhez. – Az elmúlt száznegy év tanulsága ez: csak összekapaszkodva lehetünk erősek! – hangsúlyozta a honatyá.

MÁIG HATÓ TRIANON

Míg a trianoni tragédiát megelőző években Kassa lakosságának háromnegyede vallotta magát magyarnak, addig ez az arány – főként a második világháború utáni kitelepítések és a szocialista iparosítás miatt – mára két-három százalékra csökkent. Abaúj vármegye egykori székhelye az elmúlt száz évben szlovák nagyvárossá alakult át a mai magyar államhatártól mindössze huszon-egynéhány kilométerre. Eközben a határ magyar oldala a

maradék Magyarország perifériájává, egyik leszakadó térségévé vált, népességmegtartó ereje csökkent.

A térséget ebben az állapotban érte a határok európai uniós megnyitása, aminek következtében bizonyos szempontból helyreállt ugyan a történelmi rend, de Észak-Magyarország e szeglete egy szlovák ajkú nagyváros vonzáskörzete lett. Így már nemcsak a határ északi oldalának magyar falvaiba, hanem a határ déli oldalára is egyre több szlovák költözik. Ők anyanyelvi óvodai csoportok és iskolai osztályok indítását kérik ezeken a magyarországi településeken is, aminek hosszabb távon a nyelvhátár Trianon óta tartó további délre húzódása, a magyarság szórványosodása lehet a következménye.

A jelenségről megkérdeztük a gyülekezeti lelkipásztorként Észak-Abaújban szolgáló Géresi Róbertet, a Szlovákiai Református Keresztényen Egyház püspökét. Ő úgy véli, a kialakuló helyzet mind a szlovákoknak, mind a magyaroknak megtaníthat valamit. Az előbbieknél azt, hogy amiként őket, másokat is megillet a szabad anyanyelvhasználat joga. Az utóbbiaknak pedig azt, hogy öntudatosabban vállalják nemzeti hovatartozásukat, ragaszkodjanak anyanyelvükhöz és gyermekeiket magyar tannyelvű intézményekbe írássák Szlovákiában is. Nem véletlenül mondott templomi köszöntőjében Thomka István is köszönetet az őrállóknak, Wass Albertet idézve: „Áldottak legyenek a hűségesek, mert ők a jövőnk őrzői.” Az abaúji összetartozás napjának ötletgazdája a saját szavaival azt is hozzátette: „az Úr megtartja azokat, akik a nemzet szolgálatában az ő útját járják”.

ÉNEK- ÉS HARANGSZÓ

„Magyar az, akinek fáj Trianon” – idézte az író-költőnek tulajdonított mondatot Kusnyír László abaúji esperes, megjegyezve, hogy Abaújnak nagyon fáj Trianon. A gyásznap, tapasztalatai szerint, mára nemzeti egységünnepe alakult át, és ha templomban ülik meg, az is mindig elhangzik, hogy Krisztus követésének útján lehetőségünk van az összetartozásra. – Ez a Krisztusban való összetartozásunk legyen számunkra fontos mindegyikünk számára, és akkor kevésbé fog fájni Trianon – vigasztalta a gyülekezetet felszólalásában a lelkipásztor.

A házigazda lelkész, Tornyosnémeti, Hidasnémeti és Hernádszurdok pástora, Kovács Balázs köszöntőjében a nagy folyók gazdag élővilágú holtágaihoz hasonlította a kis gyülekezeteket, amelyek „még nincsenek lélektelenné

digitalizálva, nincsenek túlpörgetve”, helyette az emberléptékűség, az emberi kapcsolatok, az őszinte érzések, a mosoly és a kedvesség letéteményesei, és mint ilyenek a jövőnk élet bölcsői lehetnek.

Az ünnepségen felszólalt Panyuscsik Jánosné nyugalmazott iskolaigazgató. Ő a trianoni csapás részleteit és Hernádszurdok múltjának, jelenének mozaikjait osztotta meg a jelenlévőkkel. Kovács Gábor elszármazott, a vendéglátó gyülekezet korábbi lelkipásztorának fia édesapja egy prédikációját felidézve a legnagyobb parancsolatot helyezte a szívekre, hangsúlyozva: a szeretet és a megbocsátani tudás hiánya örvényként húzza le közösségeinket.

Helyi előadóművészek, pedagógusok és kisdiákok énekükkel, szavalataikkal járultak hozzá az összetartozás ünnepéhez. A rendezvény a Himnuszszal zárult, az orgona- és énekszót a hernádszurdoki templom harangjának kongása kísérte.

reformatus.hu
Fotó: Zdenka Attila

BIBLIAOLVASÓ

v e z e r f o n a l

Szeptember

1. V.	Zsolt 43	Mt 18,11-14
2. H.	Zsolt 44	Mt 18,15-20
3. K.	Zsolt 45	Mt 18,21-35
4. Sz.	Zsolt 46	Mt 19,1-12
5. Cs.	Zsolt 47	Mt 19,13-15
6. P.	Zsolt 48	Mt 19,16-26
7. Sz.	Zsolt 49	Mt 19,27-30
8. V.	Zsolt 50	Mt 20,1-16
9. H.	Zsolt 51	Mt 20,17-28
10. K.	Zsolt 52	Mt 20,29-34
11. Sz.	Zsolt 53	Mt 21,1-11
12. Cs.	Zsolt 54	Mt 21,12-17
13. P.	Zsolt 55	Mt 21,18-22
14. Sz.	Zsolt 56	Mt 21,23-27
15. V.	Zsolt 57	Mt 21,28-32
16. H.	Zsolt 58	Mt 21,33-46
17. K.	Zsolt 59	Mt 22,1-14
18. Sz.	Zsolt 60	Mt 22,15-22
19. Cs.	Zsolt 61	Mt 22,23-33
20. P.	Zsolt 62	Mt 22,34-40
21. Sz.	Zsolt 63	Mt 22,41-46
22. V.	Zsolt 64	Mt 23,1-12
23. H.	Zsolt 65	Mt 23,13-22
24. K.	Zsolt 66	Mt 23,23-36
25. Sz.	Zsolt 67	Mt 23,37-39
26. Cs.	Zsolt 68	Mt 24,1-22
27. P.	Zsolt 69	Mt 24,23-44
28. Sz.	Zsolt 70	Mt 24,45-51
29. V.	Zsolt 71	Mt 25,1-13
30. H.	Zsolt 72	Mt 25,14-30

Az Édenkert és az első emberpár

„Teremtsünk embert...”

Elgondolkodtatok-e már azon, hogy mi volt az Édenkert megteremtésének értelme? Az emberiség történelme ugyanis az első bűneset után kezdődött el.

Isten megteremtette az eszményi (ideális) állapotot, amelyet Édennek nevezett el (az akkád nyelvben használt *edinu* szóból ered, jelentése: egyszerűség, síkság, szerénység, könnyedség). Ezen belül pedig kijelölt egy helyet, amelyet kertnek nevez a Biblia, ahol minden teremtménye együtt élhetett, veszély és félelem nélkül – merthogy ezt is jelentette a paradicsomi állapot: Félelem, halál, betegség, veszély – ez mind idegen volt abban a helyzetben. Ebbe a helyzetbe kerül be az első emberpár. Isten a maga képmására teremtette őket, a férfit és a nőt. Sok vallás ezért istenképüket is úgy formálta meg, hogy – ha már kiábrázolták az istenséget – az egyaránt hasonlított mindkét nemre. A kettő együtt válik teljessé, s tölti be Isten tervét, rendjét. A Szentírás meg is jelöli az Éden kertjének pontos helyét, amikor leírja, hogy a Tigris és Eufrátesz folyók közötti területről van szó, amely az ókori Mezopotámia vagyis a mai Irak területe. Érdekes egybeesés volna, hogy az emberi civilizáció legrégebbi leletei és bizonyítékai éppen erről a területről kerültek/-nek elő? Honnan tudhatta a szentíró, hogy éppen azt a helyet kell megjelölnie az emberiség bölcsőjeként, ha nem maga Isten irányította oda a figyelmét? Olyan építészeti műremekeket tárnak fel a régészek azon a vidéken, amelyek felépítése a mai eszközeinkkel is nehézkes volna. Meg

Tiziano: Ádám és Éva

kell jegyeznünk, hogy ez a hely nem az Isten lakhelye volt, hanem egy olyan helyet hozott létre az Úr, amely „minden dolgok eredeteként” szolgált, tehát kifejezetten az emberek számára jött létre.

Viszont még szenteljünk egy kis figyelmet annak, mi történt az Édenben. Ma már szinte el sem tudjuk képzelni, milyen érzés lehet, mindentől kötetlenül, szabadon élni. Sőt, ha ilyesmiről gondolkozunk, akkor sokkal inkább az jut eszünkbe, hogy mindent lehet – leginkább az önpusztítást. Az Édenkert azonban nem arról szólt, hogy az ember pusztítsa környezetét és önmagát, hanem arról, hogy tökéletes harmóniában élhetett Istennel, a természettel és önmagával. Egy olyan világban, amelyben a kísértés vagy a bűn gondolata teljesen ismeretlen volt. A meztelenség is erre utal – számukra nem volt ebben semmi bűnre vezető, észre sem vették, hogy ruhátlanok. A testiség nem árnyékolta be lelki és testi fejlődésüket. Oda tudtak figyelni arra, ami igazán fontos: az Istennel való kapcsolatukra. A kert, amelyben éltek, tele volt szép („szemre kívánatos”) és gyümölcsfával. A fák között pedig ott volt az élet fája és a jó és rossz tudás fája. Ezékiel könyve 28. fejezetében az Úr felemlgeti a hálátlan embernek, hogy nem volt neki elég, amit az éden kertjében kapott, és felsorolja, hogy minden igénye kielégítése mellett, drágakövek és arany is rendelkezésre állt, amíg az álnokság a szívébe nem férközött.

Az édenkert célja tehát egy olyan hely és tér kialakítása volt, amelyben az ember véget nem érő örömben, békeségben és összhangban élhetett Istennel, ahol nem létezett halál. Az édenkertet Isten nem önmagának, hanem az ember számára teremtette, önzetlenül, hogy boldoggá tegye az embert. Ezzel hangsúlyozza a Szentírás, hogy nem önző, hanem szerető Istenünk van, emellett, felhívja a figyelmünket arra, hogy Istennek nincs szüksége földi lak-

helyre, hanem mindent az emberért tesz (Benjamin L. Taie). E tökéletes állapot a Szentírásban összehasonlításként szolgál azzal szemben, hogy az ember (tudatlanul is) a tudással nem csupán ennek a tisztaságnak az elvesztésével bűnhődött, hanem az örökké tartó békesség és öröm helyett választotta a bűnt, szenvedést és halált. Ezt a lehetetlen, természetünkkel teljesen ellenkező állapotot jött feloldani az Ő Szent Fia, Akiben a megváltás valóságos szabadulás az Istentől való elszakadástól.

Györky Szilvia

A Református Újság színesben történő megjelenését a Szlovákiai Református Keresztyén Egyház Kulturális és Közművelődési Központjának közreműködésével Magyarország Kormánya támogatta. Azonosítószám: BGA/136/2024

Református Újság

Gyülekezeti tájékoztató

Kiadja a Lónyay Gábor Polgári Társulás • Cím: Deregnő 216, 076 74 Deregnő, IČO/reg.szám: 31256732 • Nyilvántartási szám: EV 5612/18, ISSN: 2585-8491
Megjelenik havonta. Kereskedelmi forgalomba nem hozható. • Terjeszti a Deregnő-i Református Keresztyén Gyülekezet

Szerkesztőség: főszerkesztő: Csoma László, szerkesztők: Csoma Annamária, Györky Szilvia, Kraus Viktor, kárpát-medencei tudósítónk: Fábíán Tibor, Szenn Péter
Szerkesztőség címe: 076 74 Draňov-Deregnő 216, Tel.: 056/63 953 96, Mobil: 0908 035 094, E-mail: ladislavcsoma@gmail.com vagy csomalaszlo@centrum.sk

Nyomda: Marián Györky - MS PRINT